

UDTRYK

UDTRYK Nr. 2 – Forår/sommer 2016 – 16. årgang

RANDERS KUNSTMUSEUM

Redaktion

Lise Jeppesen

Udgiver

Randers Kunstmuseum

Oplag

3000

Udgivelse

Bladet udkommer 3 gange årligt

Abonnement

Bladet fremlægges i museet til fri benyttelse og kan afhentes gratis på museet.

Medlemmer af Randers Kunstmuseums Venner får tilsendt bladet frit.

Layout & Produktion

BUCHS AS

Billede/Copyright

Randers Kunstmuseum, kunstnerne og forfatterne

©Vilhelm Lundstrømbilledkunst.dk

Estate of Pablo Picasso Artists Rights Society (ARS), New York

ISSN

0905-4898

Åbningstider

Tirsdag-søndag 10-16, mandag lukket

Onsdag 10-20

Fri entré til samlingen

Entré til særudstillinger

Skoler

Skoler kan bestille gratis klassesæt så længe oplag haves

Skoleklasser kan få adgang til museet fra kl. 9 efter forudgående aftale

For grundskoler fra Randers Kommune er omvisninger gratis

Forside

Eugène de Sala: *Opstilling*, 1930'erne. Olie på lærred, 46 x 46 cm. Privateje

Bagside

Eugène de Sala: *Malet skulptur*, 1926-27. Blandede materialer, 43 x 12 x 8 cm. Privateje

UDTRYK

"Jeg kopierer ikke, Jeg tyvstjæler!"

Forårets og sommerens store udstilling på Randers Kunstmuseum sætter fokus på Osvald Lykkeberg Salomonsen, født i Randers i 1899, men kendt som Eugène de Sala (død 1987). Eugène de Sala tilegnede sig som en af de første danske kunstnere, det 20. århundredes nye franske og tyske strømninger og importerede dem til 1920'ernes København. Han var virtuos og kunne male billeder, der lignede kubistiske eller surreelle kompositioner af Pablo Picasso, farvestærke opstillinger af Henri Matisse, gådefulde ekspressive kvindeportrætter som Amedeo Modigliana puristiske *Nature Morte* som Vilhelm Lundstrøm. Og meget andet! Personen Sala kunne indimellem overskygge kunsten. Som dadaist var Sala kendt for sit grønne hår, hvidmalede ansigt og røde læber, og han vakte opsigt i samtiden. I 1941 forlod Sala den officielle kunstscene og gik mere eller mindre i glemmebogen.

Udstillingen på Randers Kunstmuseum er den første museumsudstilling af kunstneren nogensinde. Mange af hans værker har lidt under dårlige bevaringsmæssige forhold, og det bringer udstillingen også frem i lyset. I UDTRYK kan man læse om kunstnerens liv og kunst, men også om de konserveringsmæssige problematikker.

Der er dog også fokus på samlingen, kommende udstillinger og på museets arrangementer til børn og voksne.

Vi glæder os til at se Jer.

Lise Jeppesen, museumsdirektør

INDHOLD

EUGÈNE DE SALA - Maler og myte	5
BIOGRAFISK OVERSIGT	10
KUNSTMUSEET SOM LÆRINGSRUM	12
NY PUBLIKATION OG FOREDRAG	13
FREM I LYSET	13
THEODOR PHILIPSEN	14
EFTERLYSNING	15
NYT OG EFTERSPURGT BOGVÆRK	15
KUNST PÅ TUR	16
I AM SO FUCKING HAPPY	17
DEN ENSOMMES KUNST	18
MILLIONBEVILLING TIL FORSKNING I MUSEERS FORMIDLING	20
SOMMERSJOV I KULTURHUSET	22
SEND ET POSTKORT FRA RANDERS KUNSTMUSEUM	22
KALENDER	23

EUGÈNE DE SALA

MALER OG MYTE

Ved Lise Jeppesen, museumsdirektør

Det er med stor fornøjelse Randers Kunstmuseum fra den 16. april til den 31. juli 2016 kan invitere indenfor til udstillingen *EUGÈNE DE SALA - Maler og myte*.

Udstillingen er den første museumsudstilling, der sætter fokus på en højst besynderlig skikkelse i dansk kunsthistorie, Eugène de Sala (1899-1989). Sala blev født i Randers og døbt Osvald Lykkeberg Salomonsen, det franske kunstnernavn kom siden hen. Sala drømte om en international karriere som kunstner, og her var navnet Osvald Salomonsen ikke et egnet springbræt.

Eugène de Sala tilegnede sig, som en af de første danske kunstnere i det 20. århundrede, en række af de nye franske udtryksformer, kubismen og surrealismen, og importerede dem til København. Han er blevet omtalt som "Danmarks første DADA'ist", som ekspressionist, kubist, konstruktivist og surrealist. Han var en tid medlem af Berliner-kunstnergruppen Der Sturm, og hans malerier skaffede ham anerkendelse i samtiden som "En raffineret Kolorist og et afgjort Malertalent". Sala blev dog også omtalt som "Danmarks første punker" eller "Hippie", der på rulleskøjter, med grønt hår, hvidpudret ansigt og røde læber pludselig optrådte på 1920'ernes kunstscene kauserende over tidens tendenser, som de udsplilede sig i Paris.

Salas vanskelige sind og til tider affekterede væremåde har med stor sandsynlighed givet

inspiration til skikkelser i samtidslitteraturen som den satirisk skildrede "L'artiste" hos digteren Jens August Schade og som den excentriske grønnskæggede "Hakon Brand" i *Den døde mand* hos Hans Scherfig.

Historien om Eugène de Sala er også historien om en kunstner på kant med den øvrige del af den etablerede danske kunstverden, og om en virtuos provokatør, der kunne male næsten hvad som helst, og ikke lagde skjul på inspirationskilderne. "Jeg kopierer ikke, jeg tyvstjæler" skulle Sala selv have sagt og også kritikerne skrev om hans eklektiske omgang med de internationale forbilleder. "Sala er ikke af dem, der lader, som han selv har opfundet malerkunsten, men han er en dygtig udøver af den" skrev Knud Pontoppidan i Politiken i 1931. Sala var leveringsdygtig i billeder, der lignede Picasso, Modigliani, Cézanne, Matisse eller Lundstrøm og meget andet.

Således portrætterer Jens August Schade da også sin "L'artiste" som epigon:

Se, jeg er verdenskunstner, jeg maler alle genrer, som folk vil ha' det - jeg er et geni.

Jeg kender Picasso, som ingen dansker kender, jeg kan ham udenad, imellem venner. Jeg siger dig - Cézanne han er min yndlingsnode, Ham kan jeg spille baade med og uden Hode

Citat fra Jens August Schade: "Studium", Sjøv i Danmark (1928)

Som også nekrologerne skrev, er der ingen tvivl om, at Eugène de Sala i sin ungdom gjorde sig gældende som en talentfuld modernist smittet af kubismen, ekspressionismen, den revolutionære dadaisme og de tidlige tilløb til abstrakt kunst, men han endte snarere som en myte end som en levende og skabende maler. I 1937 havde Sala sin sidste soloudstilling. I 1941 forsvandt han fra kunstens verden.

Indenfor de sidste 10-15 år er der opstået fornyet interesse for Sala. På Statens Museum for Kunst kan man opleve maleriet *Metafysico II* i den faste samling, og priserne på en række af de mest karakteristiske "franske" malerier er steget voldsomt.

Nu tages Eugène de Sala og hans kunst op til revision på kunstnerens første museumsudstilling i "hjembyen" Randers. Udstillingen ledsages af en ny publikation, skrevet af Ove Bjørn Petersen og udgivet af forlaget P. S. Hansen.

Størstedelen af udstillingen beror på en stor privatsamling af Eugène De Sala, der venligt er stillet til rådighed for museet af kunstnerens svigerdatter Lone Lillian Andersen. Hertil kommer godt 50 indlån af maleri og tegninger fra private udlånere. Museet takker varmt alle, men især Lone Lillian Andersen, for det enestående engagement, stor velvilighed og for ubetinget formidabelt organisationstalent! Tak til Claus Ørsted og Jens Galschiøt for store udlån til udstillingen.

Eugène de Sala, Portræt af Storm P, 1926, Olie på lærred, 70 x 49,5 cm. Salas portrætter vidner om samværet omkring Det ny Studentersamfund og tidsskriftet Vild Hvede, herunder Storm P. og Paul La Cour

Tak til Ove Bjørn Petersen og Peter Schmidt Hansen for deres store velvilje, og for at færdiggøre den nye bog med betydelig fart, så den kunne udkomme samtidig med udstillingen. Tak til Bruun Rasmussens Kunstauktioner for assistance til at opspore værker af Sala.

Det er en udfordring, at lave en udstilling om en skikkelse, der på en gang er maler og myte, for værkerne er kun en del af historien. Museet inviterer derfor samtidig alle til at bidrage med historier og beretninger om Sala. Historierne vil blive delt på museets digitale portaler såvel som i forbindelse med udstillingen.

Fra Randers til Paris

Eugène de Sala vokser op i Randers alene med sin mor Anna, der ernærer sig som modist i sin hatteforretning. Som stor knægt forlader han sin læreplads hos den lokale materialhandel i Randers og rejser til København. Han flytter adskillige gange tilbage til barndomsbyen for at tage hånd om sin gamle mor, så det er først ved hendes død i maj 1925, at han definitivt tager afsked med Randers. I København tilbringer Sala megen tid på hovedstadens biblioteker for at se, hvad kunstnerne i udlandet, særligt de franske, arbejder med. I en kort periode tager han undervisning på kunstakademiets

grafiske skole under Aksel Jørgensen. Han drages dog mod Paris, der på det tidspunkt ubetinget er Europas kunstneriske centrum. Finansieret af en række legater, opholder han sig i Paris i 1923, 1925, 1928 og 1931 og skriver hjem om sine møder med den internationale kunstverden. Pengene er dog alt for små. Tilbage i København hutler han sig igennem med mange forskellige boliger og meget få penge. I en overgang er han bosat på Institut for almindelig Patologi, hvor han har fået lov til at anvende det såkaldte pest-rum som atelier. Man finder Sala blandt kunstnerne omkring Det ny Studentersamfund, der med den revolutionære Rudolph Broby-Johansen søger at markere sig som progressive med referencer til Dada. Han tager kunstnernavnet Sala i 1923 og udstiller i Det ny Studentersamfund i Studiestræde og på Kunstnernes Efterårsudstilling. Hans karriere er lovende. Harald Giersing forsøger i 1923 at få ham inviteret ind som gæst ved Grønningens udstillinger, og skriver til Sigurd Swane:

Der er en ung mand på 24 Aar (af 'Koketteri' kalder han sig, som han selv siger 19), han hed(d)er Eugen de Sala (egentlig Sørensen eller lign.), han skal til Pari (ikke Paris som vi andre siger), hvis han kan faa de tilstrækkelige Penge 'skaaret ned' (vi andre siger 'rejst') han ligner Nolle,(Syberg, Giersings svigerinde) gaar med Damebluse under Frakken og har sit Haar ordnet i 100 lange fugtige Pinde, som rager 4 tommer skraat udefter i Nakken. Altsaa en køn Herre og 'rædsom'. Han maler Da-da som han selv siger og er den mest fremragende repræsentant for denne Retning i Europa, (siger han selv). Han lanceres af 'Det nye Studentersamfund', som er en Kommunistclub og holder til i nogle skumle Stuer i en Baggaard i Studiestræde. Han ejer intet, lever af tilfældig mad og overnatter paa tilfældige Steder. Nu skal han altsaa til Pari, hvor han skal bo paa et lignende billigt Hotel. – Dette synes Du jo nok lyder godt, og det vil vel krybe lidt i Dig naar jeg beder Dig stemme paa ham som Gæst paa Grønningen: Men den underlige Mand har virkelig Talent og producerer en Masse, der alt sammen (næsten) er af en egen Finhed og Frodighed.¹

¹ Brev fra Harald Giersing til Sigurd Swane 9. april 1923, KB, Håndskriftafdelingen, acc 1978/123. Her citeret fra Lennart Gottlieb: Modernisme og maleri. Aarhus Universitetsforlag, 2011.

I løbet af 1920'erne og 1930'erne udstiller Sala separat i København og inviteres også til at udstille i Der Sturms Galleri i Berlin. Anmelderne er, som Ove Bjørn Petersen beretter i sin publikation *L'artiste Eugène de Sala – kunstrebellen der introducerede surrealismen i Danmark*, generelt positive. Separatudstillingen *Kubisme, Ekspressionisme, Surrealisme* hos Winkel og Magnussen vækker opsigt. I 1941 kommer så afskeden med kunstscenen, der kommer til at vare næsten tre årtier. Baggrunden for at kunsten forlades kendes ikke med bestemthed. En del af forklaringen er nok økonomisk, der var behov for en mere stabil økonomisk indtjening. En anden forklaring kunne være, at Sala simpelthen går i stå efter de mere tumultariske år i 1920'erne og i mellemkrigstiden. Han maler fortsat indimellem, men der er tale om langt mere dekorativt betonede opstillinger i smukke laserende farvelag, der kan tiltale et bredere publikum. De bliver ikke udstillet eller vist frem for en bredere offentlighed.

I de sene år forsøges Salas malerier fra 1920'erne og 1930'erne genlanceret med et par udstillinger på dels Kunstforeningen (1976) og hos Amager Kunstforening på Tårnby Rådhus (1983), men udstillingerne får intet videre efterspil.

Kunstner og epigon

Det er svært at kortlægge Salas egen udvikling som kunstner. Malerierne og tegningerne er sjældent daterede, så en kronologisk gennemgang kan give udfordringer. Samtidig er det karakteristisk, at Sala arbejder med flere udtryksformer i samme periode, han sondrer ikke synderligt mellem det ekspressive, det kubistiske og det surrelle, men udstiller malerier indenfor alle tre stilarter. Nonfigurative malerier akkompagneres af figurative kompositioner, mens den maleriske fornyelse med fokus på maleriets kunstneriske midler, form, farve, linie og rum, ledsages af det mere revolutionært betonede dada-projekt, der måske for størstedelen udspiller sig udenfor maleriets rammer. Her overskygger kunstneren muligvis sit værk.

Sala arbejder primært med tre motivgrupper. De oftest iagttagede motiver er abstrakte kubistiske eller surrealistiske kompositioner, gerne forsynet med franske titler, opstillinger af vaser, blomster, flasker på borde og malede og tegnede portrætter af kunstnerkollegerne og den tætte familie, særligt kunstnerens hustru Troll. Hertil kommer en række Van Gogh lignende prospekter fra gaderne i Paris. Som kritikerne antyder, er de formelle ligheder til de internationale forbilleder stærke.

Sala var en virtuos der kunne mestre ethvert formsprog, og han havde som en af de få i høj grad aflæst, hvad der var på spil i det internationale. Indimellem leverer han tegninger og malerier, der hæver sig højt over meget andet af det man ser i tiden. Men hans udtryk skifter katakter og produktionen som helhed er ujævn. Når Sala er god er han fremragende, hans streg er karakterisk, hans formgivning er ofte summarisk, men andre gange næsten surreel organisk, og han er en fremragende kolorist. Andre værker er ikke vellykkede. Måske har Sala som kritikerne skriver, svært ved at finde sit eget udtryk, sin egen plads på kunstscenen. William Scharff udtaler sig i 1930 i et interview med Otto Gelsted:

Det interesserer mig ikke, naar jeg har set en Picasso, saa at se en efterligning af han her-hjemme. Nej, men hvis jeg ser en mand lære af det fremmede og saa fordybe sig selv og gennemføre sit eget til yderste Konsekvens.²

Kritikken er ikke specifikt rettet mod Sala, men det er nærliggende, at han er en af dem, Scharff tænker på. Fra at blive dyrket som virtuos, kritiseres han nu for ikke at finde sit eget og udføre det til yderste konsekvens.

Der er dog også en anden forklaring på Salas deroute. Som Lennart Gottlieb skriver i sin doktordisputats *Modernisme og Maleri*, er perioden et langt mere heterogent fænomen end den traditionelt fremstilles. Virkeligheden bestod af en større mængde fraktioner, hvoraf nogle i dag er glemt.

1920'erne var en tid, hvor den danske avantgarde var eklektisk, det var den måde, man fik åbnet et vindue ud mod verden. Men der er ingen tvivl om at de danske kunstnere i 1930'erne modsat var præget af en vis skepsis i forhold til udlandet. Man ville gerne søge ind til en national særegen stil, og frigøre sig fra franskmændene og den konstruktivisme, kubisme, futurisme, dadaisme og surrealisme, Sala netop koketterede med at kunne producere. Men samtidig havde det franske åbnet nye døre, og man stod med et nyt afsæt for udviklingen af kunstscenen i København. Måske blev Sala ekskluderet i den udvikling.

Ikke desto mindre er Sala både i kulturhistorisk og kunsthistorisk optik en signifikant person. Han udfordrer den normative historieskrivning om modernismen, og sætter fokus på internationaliseringen i dansk kunst. Og så er han en god historie!

² Otto Gelsted: "Modernismus-Kriticismus", *Kritisk Revy* 3. Aarg. 1. 1930. s. 28.

EUGÈNE DE SALA

Mellem mugne mure
i et gammelt hus
blandt tilfældige familiers affald
er dit ansigt blegt

der staar en stribe
en vemodig drøm
af skyer over byen
af brutale kæmpehuse

over kirkegaarde
svæver de aandløse
over levende baggaarde
med barslende kvinders skrig

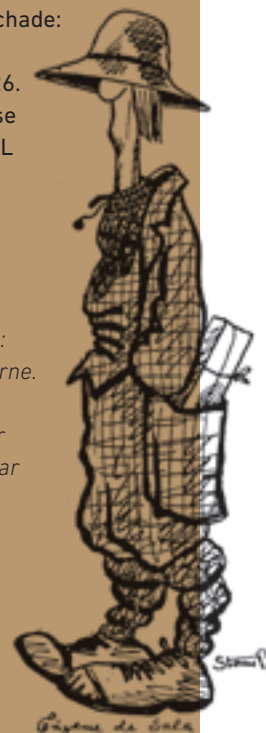
stinkende stjerne
– er det ikke din skæbne?
skal vi dø på et fortov
og elske en lygte?

som skøger du søger
har du klæbrige øjne
din skjulte sorg
har du sminket med levende farver

i novembernætter
med stormes hujen
og kragers dødsskrig
har jeg set dig smile

Digt af Jens August Schade:
"EUGÈNE DE SALA",
den levende violin, 1926.
Gengivet med tilladelse
af forlaget GYLDENDAL

Robert Storm Petersen:
Eugène de Sala, 1920'erne.
Storm Petersens
karikaturtegning vidner
om, at Sala i høj grad var
en original i samtidens
København

Pablo Picasso, *Violin hængende på en væg*, 1913. Olie, emalje og kul på lærred. 65 x 46 cm. Kunstmuseum Bern, Hermann and Margrit Rupf Foundation, Estate of Pablo Picasso Artists Rights Society (ARS), New York

Eugène de Sala: *Nature morte med guitar*. Sign. de Sala 1929. Olie på plade. 45 x 30 cm

KUBISTISKE KOMPOSITIONER

Maleriet *Kubistisk Komposition, Guitar* (1929) vidner om, at der til tider er meget kort afstand til Pablo Picassos syntetiske kubisme, som den blandt andet kan observeres i *Guitar hængende på en væg* fra 1913. Her er ikke blot helhedstonen i paletten bevaret, men også enkelte formmæssige bestanddele. Sala udfører enkelte meget overbevisende kubistiske assemblager i træ. Sala mestrer dog virtuost sin komposition og udforsker billedets rytmik, tekstur og den kolotistiske helhed.

Eugène de Sala, *Kubistisk komposition, Guitar*, ca. 1927. Olie på lærred, 80 x 100 cm

KVINDELIGE MODELLER

Kvinderne og særligt kunstnerens hustru, Troll, er et yndet motiv. Man kan fornemme klar påvirkning fra den italienske maler Amadeo Modiglianas studier af kvindelige modeller i en stiliseret maskeagtig stil. Sala skaber dog sin egen personlige formular. Her ses figuren enten på mørk ensfarvet baggrund omgivet af lysere udgave af baggrundsfarven, der omkredser figuren, eller på en to- eller trefarvet baggrund, hvor farven graduerer fra den ene side af billedet til den anden, mens den lysende kontur fortsat indrammer modellen. Som hos Modigliani er øjenpartierne ofte fremhævede og stiliserede. Troll optræder både som nøgenmodel og som alvorstung androgyn skikkelse i herretøj og med det korte mørke hår klippet "Comme des Garçon". Sala har tydeligvis været fascineret af sin model, men de mange malerier vidner også om, at figuren danner afsæt for en konstant afprøvning af kompositionens og farvens muligheder.

Eugène de Sala, Portræt, kvinde.
U.å. Olie på lærred, 74 x 60 cm

Foto af Troll Vincent,
kunstnerens hustru

OPSTILLINGER

Samtidens store fascination af Cézanne ses også hos Sala, der i sine opstillinger i høj grad betoner kompositionernes underliggende konstruktive principper. I en række malerier domineres paletten af mørke, grønne og grå nedtonede nuancer, mens andre igen som hos Matisse er rene farveorgier. Men også andre danske kunstnere har tydeligvis været en inspirationskilde. I en række malerier ses en reduktion af formrepertoiret til fordel for en langt renere og mere klassisk dyrkelse af enkelte former i rum og en enkel farveskala i blå, hvid og brændt sienna. Placeringen af de enkelte elementer på en bordflade med blå baggrund og den omhyggelige modelering af lys-skygge virkningerne i elementernes overflade er tydeligvis inspireret af Lundstrøm.

Eugène de Sala: Nature morte med æbler, 1932. Olie på lærred, 47 x 36 cm

Eugène de Sala, Opstilling, 1930'erne. Olie på lærred, 46 x 46 cm

Vilhelm Lundstrøm, Opstilling med hvid kande, appelsin og bog, 1932-33, olie på lærred, 66 x 82 cm, KMS7070, SMK. © Vilhelm Lundstrøm/billedkunst.dk

Eugène de Sala, Opstilling, 30'erne. Olie på lærred, 74 x 85 cm. De kraftige farver og ornamentale linier beretter om inspirationen fra Matisse

BIOGRAFISK OVERSIGT

29.8.1899

Eugène de Sala fødes i Randers. Han døbes Osvald Lykkeberg Salomonsen. Forældre: Snedkersvend Jens Andreasen Salomonsen og Anna Lykkeberg

1917/19

Sala flytter til København (Årstallet er skønt af Ove Bjørn Petersen)

1920'erne

Tilhører kredsen omkring den venstreorienterede organisation Det *ny Studentersamfund*. Er i en lang periode bosat på Institut for almindelig Patologi, hvor han med tilladelse fra Professor Olaf Thomsen har indrettet atelier i det såkaldte pest-rum

1922

Antager kunstnernavnet Eugène de Sala

1923

Modtager legat fra Hielmstjerne-Rosencrone til studieophold i Paris. Opholdet bliver det første af en række Sala har i Frankrig og Paris. Debuterer på *Kunstnernes Efterårsudstilling*

Separatudstilling "Det nye Studentersamfund"
Første møde med Vilhelm Freddie

1924

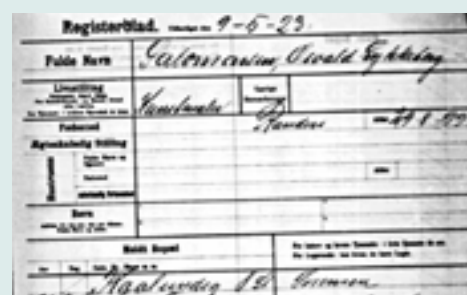
Vækker interessen hos den tyske galleriejer og kunstkritiker Herwart Waldens og bliver kortvarigt medlem af kunstnergruppen DER STURM

Laver illustrationen OPRØR på forsiden af Rudolf Broby-Johansens bog *Kunst – en introduktion*

Udstiller på *Kunstnernes Efterårsudstilling*
Studieophold i Paris

1925

Salas moder Anna dør

Modtager Rongeske Fonds Legat
Studieophold i Paris

Afslag på medlemskab af *Grønningen*
Udstiller på *Kunstnernes Efterårsudstilling*, men trækker malerierne tilbage

1926

Jens August Schades debutbog, *Den levende violin*, udkommer. Her portrætter Schade "Eugène de Sala" med navns nævnelse

Ca. 1926-27

Besøger i en kort periode Det Kongelige Danske Kunstakademi, Grafisk Skole ved Aksel Jørgensen
Medlem af *Grønningen* og *Kunstforeningen*
18. november

1927

Ægteskab med Maria Hansen med kunstnernavnet Troll Vincent
Udstiller på *Kunstnernes Efterårsudstilling* og i Kunsthallen. Bragende gennembrud med surrealistiske malerier
Studieophold i Paris

1928

Sønnen Costa Amrita Effiméne de Sala fødes
Modtager legat fra Hielmstjerne-Rosencro-
nes til studieophold i Paris
Jens August Schades versroman *Sjov i
Danmark* udgives. Skikkelsen "L'Artiste" i
romanen er sandsynligvis modelleret efter
Sala

1929

Maleriet *Metafysico II* erhverves af Statens
Museum for Kunst
Udstiller på Det danske Kunststævne, Forum
og på Studentersamfundet, Vestre Boulevard
Ophold i Paris

1930

Tegninger til *Vild Hvede*. Bidrager frem til
1941

1931

Bidrager med digte til *Vild Hvede*
Modtager legat fra Ancker og Akademiets
Rejselegat
Studieophold i Paris
Separatudstillingen *Kubisme,
Ekspressionisme, Surrealisme* hos Winkel og
Magnussen vækker opsigt

1936

Udstiller på *Dansk Kunststævne*, Fyens Forum

1937

Udstiller for sidste gang i en årrække sepa-
rat på Studentersamfundet, Studiestræde og
på Vimmelskaffet 34

Hans Scherfig udgiver bogen *Den døde mand*.
Her er beskrivelsen af "Fidusmaleren Hakon
Brand" med det grønmalede skæg sandsyn-
ligvis inspireret af Sala, men kan også være
afledt af digteren Olaf Gynt

1941

Udstiller på *Vild Hvede*, Kunstindustrimuseet,
og forsvinder herefter fra den danske kunst-
scene

1947

Under et ophold i Paris introducerer Sala
den unge kunstner Sven Dalsgaard til den
internationale kunstscene. Det er sandsyn-
ligt, at Sala blandt andet viser Dalsgaard den
af André Breton og Marcel Duchamp tilrette-
lagte udstilling *Exposition Internationale Du
Surrealisme*

1967

Modtager Sødrings legat (livsvarigt)

1976

Troll Vincent dør

1976

Kunstforeningen Gl. Strand viser en ud-
stilling med fokus på Salas malerier fra
1920'erne og 1930'erne

1979 -84

Modtager legat fra Statens Kunstfond

1983

Sala formaliserer navnet Eugène de Sala

Amager Kunstforening afholder retrospektiv
udstilling i Tårnby Rådhus

1984

Medvirker i filmen *De unge gamle* ved Jørgen
Roos

1985

Bidrag til udstilling *Et Spil*, Charlottenborg

1986

Tildeles Macholm Medaillen. Alex Steen skri-
ver artikel om "Danmarks første Punker!"

1987

Sala dør og bisættes på Bispebjerg Urnegård

1988

Bidrag til Udstillingen *Konkret i Norden 1907-
1960*, Brandts Klædefabrik

1989

Sala omtales i jens Jørgen Thorsens bog *Mo-
dernisme i dansk malerkunst* som "Danmarks
første DADAist"

Biografien bygger med stor tak bl.a. på Ove
Bjørn Petersens biografi i biografien *L'artiste
Eugène de Sala* (2016). Oplysningerne om
Sven Dalsgaards møde med Sala stammer
fra Finn Terman Frederiksen: *En rejse på
stedet. Sven Dalsgaards kunst og liv* (2004).
I øvrigt henvises til diverse presseklip samt
anmeldelser.

Eugène de Sala: Portræt af kvinde, u.å. Blyant på papir, 28,5 x 21,2 cm

Eugène de Sala, Opstilling, u.å. Blyant på papir, 27,5 x 21,2 cm

KUNSTMUSEET SOM LÆRINGSRUM

Omvisning og undervisningstilbud i den aktuelle udstilling

At møde kunst i "virkeligheden" er en stor oplevelse. Hvert år lægger et stort antal skoleklasser vejen forbi Randers Kunstmuseum for at se på kunst og anvende museet som læringsrum

Randers Kunstmuseum tilbyder dialogbaseret undervisning, der tager udgangspunkt i museets faste samling (1800 til i dag) og i de enkelte særudstillinger. Museet vægtlægger varierede undervisningsformer og aktiv elevdeltagelse og har gode erfaringer med at lade mødet med, og samtalen om kunst være omdrejningspunkt for læring.

Til udstillingen *EUGÈNE DE SALA – Maler og myte* inviterer Randers Kunstmuseum institutioner, skoler og ungdomsuddannelser til at få en omvisning eller deltage i et workshopforløb.

Dialogbaserede omvisninger

Omvisningerne målrettes den enkelte gruppe. Varighed: 45 min.

Workshopforløb

Workshopforløbene vil tage udgangspunkt i en dialogbaseret omvisning og en introduktion til kunstneren og tiden. Herefter er det muligt at arbejde med en af to forskellige kreative øvelser.

- Tegn kubistiske portrætter
- Tegn kubistiske opstillinger

Øvelserne finder sted i udstillingen og i museets værksted. Varighed: 1,5 time

Workshopforløbet henvender sig til folkeskolens mellemtrin og udskolingen. Hvis yngre grupper ønsker at deltage, kontakt museet for en dialog.

Booking

Book tid til en omvisning eller et workshopforløb på Randers Kunstmuseum på telefon 86 42 29 22 eller

info@randerskunstmuseum.dk.

Der kan bookes tid tirsdag til fredag 10-16.

Deltagelse er gratis for grundskolen og børnehaver i Randers.

Pris for øvrige grupper, herunder ungdomsuddannelser:

Omvisning: 500 kr.

Workshopforløb: 600 kr.

For nærmere information se www.randerskunstmuseum.dk.

NY PUBLIKATION OG FOREDRAG

L'artiste Eugène de Sala. Kunstrebellen der introducerede surrealismen i Danmark

I forbindelse med udstillingen udkommer en spændende og velresearchet biografi om enspænderen Sala: *L'artiste Eugène de Sala. Kunstrebellen der introducerede surrealismen i Danmark*. Publikationen er skrevet af forfatter og kunsthistoriker Ove Bjørn Pedersen og udkommer på P. S. Hansens Forlag.

Om forfatteren

Ove Bjørn Petersen er cand. mag. i kunsthistorie og cand. merc. i ledelse. En livslang kærlighed til fransk kunst og historie betyder, at han ligeligt fordeler sin tid mellem Frankrig og København. Gennem årene er det blevet til et utal af artikler og foredrag om fransk kunst, historie og gastronomi.

Peter Schmidt Hansens Forlag udgiver bøger med kunstnerisk og historisk indhold.

Bogen er på 112 sider og kan erhverves på Randers Kunstmuseum og via forlaget, www.pshforlag.dk, Salgspris 200 kr.

Ove Bjørn Petersen

FOREDRAG

Onsdag den 1. juni 2016 kl. 19

Eugène de Sala - epigon eller avantgardist

Indlevende foredrag om Eugène de Sala ved forfatter Ove Bjørn Petersen, der i en årrække har forsket i kunstneren.

Entré: 50 kr./ Gratis for medlemmer af Randers Kunstmuseums Venneklub

Ove Bjørn Petersen: L'artiste Eugène de Sala. Kunstrebellen der introducerede surrealismen i Danmark

Kunstkonserveringen arbejder med indtjeck af Sala på Randers Kunstmuseum

"I en kælder sort som kul allerdybest nede" kunne have været indledningen på den aktuelle udstilling. I januar måned 2016 var Randers Kunstmuseum på besøg i en lavloftet kælder på Nørrebro. I kælderen, der havde været påvirket af oversvømmelserne

FREM I LYSET

i København, stod over 100 værker af Sala, maleri, tegning og grafik.

Mange af malerierne og tegningerne var i dårlig fysisk stand. Det er desværre tilfældet med de fleste af Salas værker. Der er kun få værker af Sala på de danske kunstmuseer, et enkelt på Statens Museum for Kunst. Et maleri på Museum Jorn, et maleri på Randers Kunstmuseum samt en række grafiske værker på Kastrupgaardssamlingen. Ellers kommer værkerne fra private samlere, og det giver en række helt andre udfordringer til konserveringsarbejdet, end når værkerne har hængt på et museum hele deres 'liv'. Hvor værker på et museum oftest har været opbevaret under de helt korrekte lys- og klimamæssige forhold, er det en helt anden sag med et værk, der har hængt hjemme over sofaen og måske er blevet flyttet rundt på adskillige gange. Endnu værre er det hvis kunstneren som Sala har været glemt i

flere dekader. Mange af værkerne har lidt en tilværelse, hvor opbevaringen langt fra har været optimal, i kældre, lofter osv.

Salas økonomi i 1920'erne og 1930'erne var heller ikke god. Det betyder at der er værker som er lavet af mindre gode materialer. Man kan observere oliemalerier malet på plader der buler kraftigt, huller, opskalninger og store behov for overfladerensning.

Museets konservatorer var derfor særdeles koncentrerede, da værkerne kom i hus. Deres opgave var desværre ikke at sætte alt i stand, men at vurdere værkernes aktuelle tilstand og bedømme, om de kunne tåle at blive udstillede.

THEODOR PHILIPSEN

- Lysets og farvens mester

Ved Majbritt Løland, museumsinspektør

Theodor Philipsen: *En sen eftermiddag i Dyrehaven, 1886*. Statens Museum for Kunst (Foto: SMK)

Til august er det en stor glæde for Randers Kunstmuseum, at kunne præsentere den omfangsrige og storlåede udstilling *THEODOR PHILIPSEN - Lyset og farvens mester* med værker af den danske impressionist som levede fra 1840-1920.

Udstillingen er lavet i nært samarbejdet med museets tidligere leder og seniorforsker, Finn Terman Frederiksen, som de seneste 3 år har arbejdet på et nyt stort monografisk og forskningsbaseret bogværk om kunstneren.

Den danske malerkunsts store fornyer

Theodor Philipsen tilskrives rollen som den danske malerkunsts store fornyer, der på sin særegne måde, forankret mellem den sene

guldalders idyllisering og den franske impressionismes moderne lys og farvemættede maleri, i dag er identisk med den danske impressionisme.

Finn Terman Frederiksens seneste forskning giver museet mulighed for at belyse nye aspekter af Philipsens kunstneriske oeuvre - mellem traditionsbevidsthed og nyskabende radikalisme. Heriblandt at bringe dækningen af Philipsens forankring i den nationalromantiske tradition på højde med den stadige fokusering på Philipsens senere rolle som impressionistisk fornyer.

Til udstillingen på Randers Kunstmuseum har et stort antal danske museer og private

samlere bevilget lån af værker til udstillingen, og udstillingen kan dermed præsentere de mest betydningsfulde værker af Theodor Philipsen, og samtidig give et samlet billede af hans omfattende kunstneriske oeuvre og den seneste forskning.

Theodor Philipsen og Randers Kunstmuseum

Randers Kunstmuseums samling af Philipsen-værker er med årene sideløbende med Finn Terman Frederiksens forskning blevet markant forøget. Museet havde i 1985 kun tre oliebilleder, en keramikskulptur og en række tegninger af kunstneren, bl.a. det store, kendte billede af *Malkepladsen ved Dyrehavegård* fra 1901.

Fra 1980'ernes anden halvdel er en række af Philipsens hovedværker indkøbt eller doneret til museet, og en testamentarisk donation fra Philipsen-samleren Svend Erik Lorentzen tilførte museet et bredt spektrum af kunstnerens værker - malerier, skulpturer og tegninger - rækkende fra tidlige arbejder til kunstnerens allersidste maleri, malet 1917, tre år før dennes død.

Erhvervelserne har fra museets side især koncentreret sig om de værker som regnes for Philipsens vigtigste, nemlig skabelsen af et dansk sidestykke til den franske impressionismes lys- og farvestærke maleri.

Udstillingen THEODOR PHILIPSEN - Lysets og farvens mester vises fra d. 13. august 2016 til 8. januar 2017.

Udstillingen og publikation er realiseret med støtte fra

A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal, Augustinus Fonden, Beckett-Fonden, Knud Højgaard's Fond, Lund Fonden, Ny Carlsbergfondet, Overretssagfører L. Zeuthens Mindelegat

Theodor Philipsen: Efterår i Dyrehaven. Vejen til Eremitagen ved Peter Lieps hus, 1888. Olie på lærred, 61 x 85 cm

EFTERLYSNING

Værker af Theodor Philipsen (1840-1920) i privat eje søges til kommende bogværk og udstilling

Mange af Theodor Philipsens værk findes på danske kunstmuseer, men mange befinder sig også i privat eje, hvorfor Randers Kunstmuseum meget gerne vil i kontakt med ejere af Philipsen malerier. Museet eftersøger specielt tre værker, hvis ejerforhold, vi ikke kender.

Henvendelse om værker af Theodor Philipsen kan rettes til Randers Kunstmuseum, Kulturhuset, Stemannsgade 2, 8900 Randers eller pr. mail til museumsinspektør Majbritt Løland: ml@randerskunstmuseum.dk

Theodor Philipsen: Fra Kirkegården på Salt-holmen, 1889. Olie på lærred, 57 x 63 cm

Theodor Philipsen: Gade i Montmartre, 1875. olie på lærred, 38 x 50 cm

NYT OG EFTERSPURGT BOGVÆRK

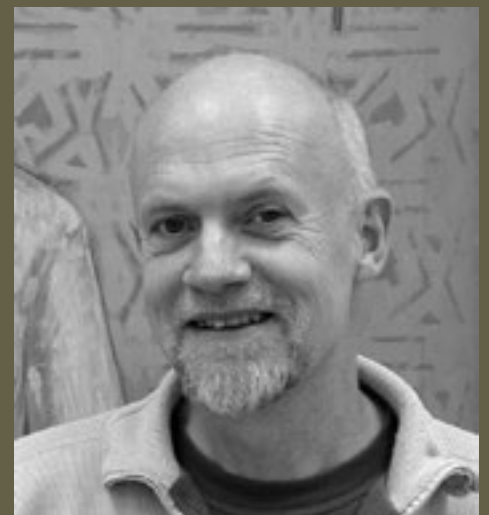
om Theodor Philipsen (1840-1920)

Ny forskning om Theodor Philipsen udkommer som stort bogværk af tidligere museumsleder og seniorforsker Finn Terman Frederiksen.

Finn Terman Frederiksen har i hans seneste undersøgelser om Theodor Philipsen især lagt vægt på at bringe dækningen af Philipsens tidlige forankring i Eckersberg-skolens billedudformning og i den nationalromantiske tradition indenfor landskabs- og dyremaleriet efter J. Th. Lundbye på højde med den stadige fokusering på Philipsens senere rolle som impressionistisk fornyer.

Denne nye vægtning af Philipsens tidlige udviklingsstadier har tjent det vigtige formål at vise, hvorledes traditionselementer videreførtes, transformeredes og – sideløbende med de tilkommende franske impulser – blev vigtige medspillere i dannelsen af Philipsens danske variant af impressionismen.

Det rigt illustrerede bogværk om Theodor Philipsen udkommer i forbindelse med åbningen af udstillingen, *THEODOR PHILIPSEN - Lysets og farvens mester*, på Randers Kunstmuseum d. 13. august 2016 og udgives af Randers Kunstmuseums Forlag.

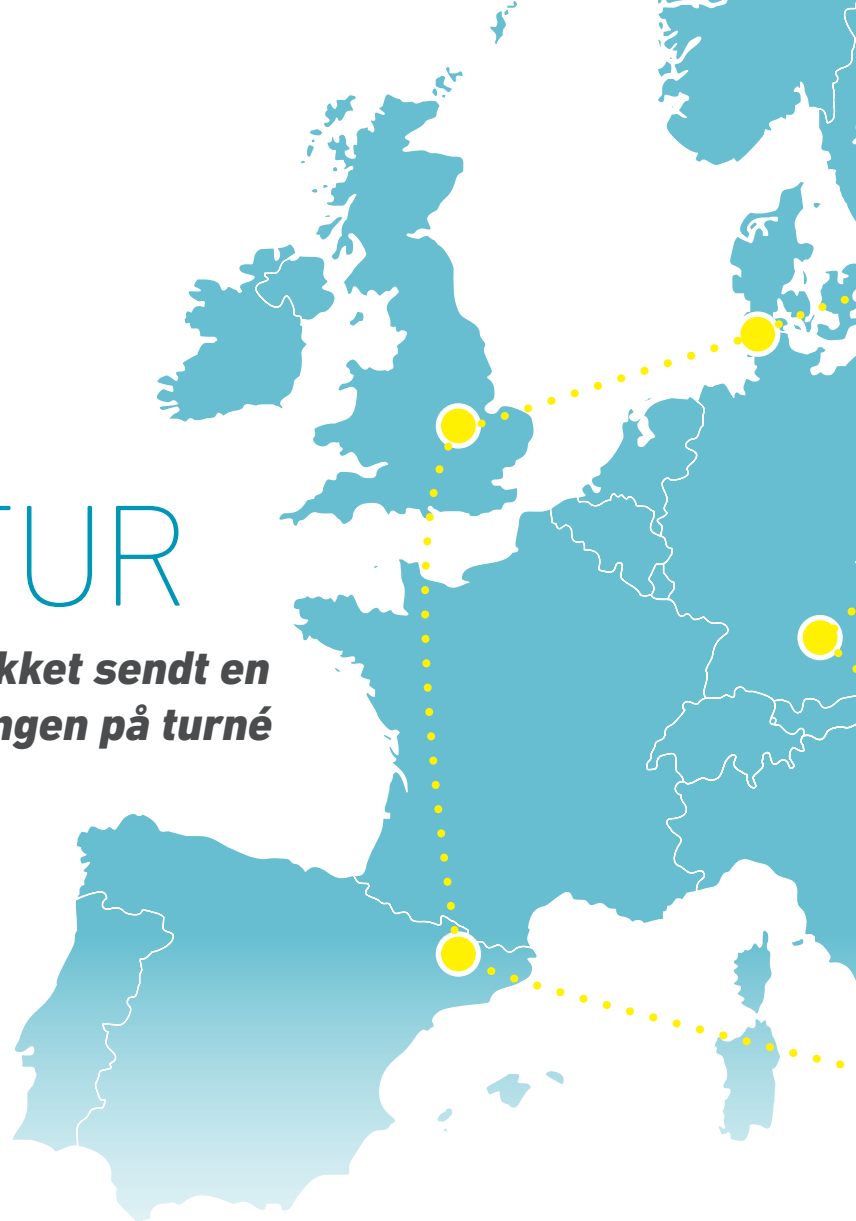

Finn Terman Frederiksen

KUNST PÅ TUR

Randers Kunstmuseum har i øjeblikket sendt en lang række kunstværker fra samlingen på turné i ind- og udland

Ved Lise Jeppesen, museumsdirektør

Randers Kunstmuseum har i øjeblikket sendt en lang række kunstværker fra samlingen på turné i ind- og udland. Det drejer sig blandt andet om et af museets absolutte

Indbydelse fra Ordrupgaard

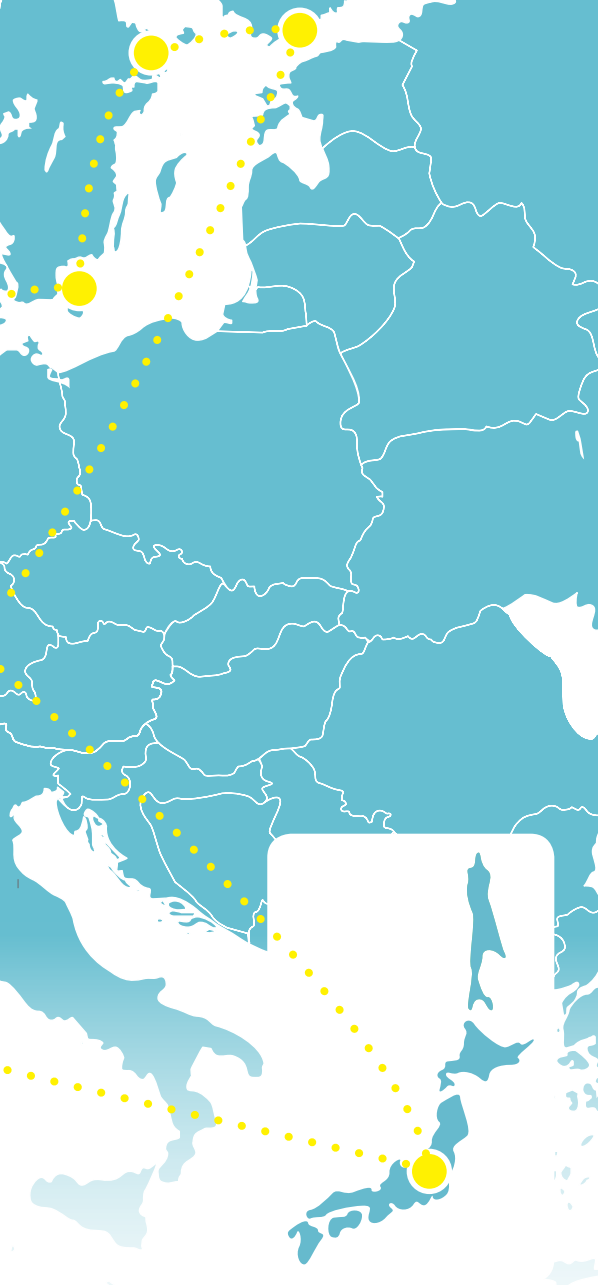

hovedværker, nemlig Vilhelm Hammershøi: *Interiør med ung kvinde set fra ryggen*, 1903-04. Maleriet kan lige nu opleves på udstillingen *HJEMME HOS HAMMERSHØI*, der vises 4. marts 2016 – 19. juni 2016 på Ordrupgaard. Med seks stjerner i *Jyllands-posten*, *Politiken*, *Børsen*, og fem i *Kristeligt Dagblad* og *Berlingske* regnes udstillingen allerede nu som en af årets vigtigste. Udstillingen fokuserer på Hammershøis omfattende produktion af værker fra lejligheden i Strandgade 30. Hammershøis unge kvinde er savnet på museet, men hun er en rejsevant dame. I 2013-14 var maleriet udlånt til udstillingen *NORDIC ART* på Groninger Museum og Kunsthalle der Hypo-Kulturstiftung, München. I 2008 var det blikfang for udstillingen *Vilhelm Hammershøi: The Poetry of Silence* på The Royal Academy, London og Museum of Western Art, Tokyo, og i 2006 var det i Barcelona på udstillingen *Hammershøi i Dreyer*.

De store internationale udstillinger har slået Hammershøis navn fast, ikke blot som en af de største danske kunstnere, men som en kunstner af stort internationalt format. Vi er glade for at sende en så fin ambassadør for museet ud i verden.

Også C.W. Eckersberg er på tur, nemlig maleriet *Kamp mellem en engelsk fregat Shannon og den amerikanske fregat Chesapeake*, 1835. Det kan lige nu opleves på udstillingen *ECKERSBERG - FASZINATION WIRKLICHKEIT*, der vises på Hamburger Kunsthalle fra 11. februar til 16. maj 2016

J. F. Willumsens *Brænding i stille vejr*, Bretagne fra 1904 og L. A. Ring: *Krukke med havmotiv* (ca. 1890) er i Finland og skal rejse videre til Stockholm og København i forbindelse med det store udstillings- og forskningsprojekt *Japanomania in the Nordic Countries 1875-1918*. Udstillingen sætter fokus på

I AM SO FUCKING HAPPY

- Hanne Nielsen & Birgit Johnsen i Randers

Ved Lise Kabel, stud.mag.

åbningen af Japan mod resten af verden fra 1860'erne frem, og den store interesse i samtiden for japansk kunst og kultur. En interesse, der sætter stærke aftryk også i kunsten.

To af museets værker af NIELS LARSEN STEVNS, herunder hovedværket *Kristus og Zakæus* er på en længere Danmarksturné som del af udstillingen *MIDT I MODERNISMEN, Niels Larsen Stevns og den danske avantgarde*. Den kan frem til 24. april opleves på Bornholms Kunstmuseum, hvorefter den vises på Kastrupgårdsamlingen.

Museet sætter stor pris på interessen for samlingen dansk og internationalt, og glæder sig til at dele de nye forskningsresultater med museets gæster til arrangementer og omvisninger.

Til kulturhusdagen lørdag den 5. marts 2016 havde Randers Kunstmuseum fornøjelsen af, at have besøg af den danske kunstnerduo Hanne Nielsen & Birgit Johnsen. Hvis man var kvinde mellem 18 og 100 år kunne man blive en del af videoværket, I AM SO FUCKING HAPPY. Hanne og Birgit lavede nemlig en Randers-udgave af videoværket foran Kulturhuset og rigtig mange kvinder, havde lyst til at deltage i dette universelle kvinde-videoværk. Mere end 35 kvinder deltog, mens mange andre gik i dialog med kunstnerne om værket. Allerede i januar 2016 lavede videopigerne de første optagelser i Randers, her arbejdede de i Jennumparken og fik skabt møder mellem kunsten og danskere af anden etnisk baggrund. Det er med stor glæde Randers Kunstmuseum på den måde har kunnet bidrage til at skabe inklusion og dialog med en lang række kvinder. Vi takker for de mange bidrag.

I AM SO FUCKING HAPPY blev påbegyndt i 2002 og er et ONGOING internationalt projekt. Det undersøger, hvad der sker med ordet *happy*, når det gentages af forskellige kvinder rundt omkring i verden samt hvordan kvinder reagerer, når de bliver bedt om at sige sætningen "I'm so fucking happy"? Hvor lykkelige er vi egentlig i hverdagen, hvad sker der med ordet når det gentages og bliver et udsagn mere rigtigt af at blive gentaget i det uendelige.

DEN ENSOMMES KUNST

Den Liggende Dreng. Henrik (1979) af Kurt Trapedach fra udstillingen KURT TRAMPEDACH IN MEMORIAM, Sophienholm

Ved Trine Bøhm

Trine Bøhms orange væg i Campden med farvefotografiet af Henrik. Foto: Trine Bøhm

Kunst på tur

Randers Kunstmuseum viste i 2015 udstillingen *KURT TRAMPEDACH – IN MEMORIAM*. Udstillingen blev efter Randers vist på Sophienholm, og en række af Randers Kunstmuseums hovedværker af Trapedach rejste derfor i en periode fra Randers til Nordsjælland. Det er altid trist, at mangle de gode værker i den faste præsentation af samlingen, men det er glædeligt, at de på den måde når ud til et større publikum.

Nogle måneder efter modtog Randers Kunstmuseum et brev med en meget personlig beretning om mødet med Trapedach i Sophienholm, som vi efterfølgende har fået lov til at dele med publikum. Museet takker skribenten Trine Bøhm for historien om gensynet med Kurt Trapedachs skulptur, *Liggende dreng, Henrik*.

Den ensomes kunst, Trine Bøhm:

Det er første gang jeg ser ham i virkeligheden. Han ligger præcist, som jeg har husket ham igennem alle disse år, sovende i let

Kurt Trampedach: *Liggende dreng, Henrik, 1979*. Blandede materialer, 35 x 122 x 149 cm

sammenkrøbet stilling med hovedet hvilende på den ene underarm, i sin evige, ensomme dvale på den hårde og kolde overflade. Hans hår er langt og pjusket, tøjet snævert, gråt og slidt og de fodformede ørkenstøvler udtrådte.

Første gang jeg så ham var i de tidlige 90'ere, hvor jeg stødte på et farvefoto af ham i en kunstbog fra biblioteket. Omhyggeligt skar jeg siden ud, satte den i en guldramme og hængte den op på min væg, for jeg kendte ham alt for godt, denne dreng, der lå trukket langt ind i sig selv, og aldrig var blevet skabt til at være en del af verden. Sådan er det med ensomheden; Hvis man kender den, kan man se og mærke den alle de steder den afspejles, i alle den har bo.

I mere end et årti hang han der på min væg, og selv da jeg i 1995 flyttede land, var han, foruden en pose kassettebånd, et par bøger og noget tøj, den eneste ejendel jeg medbragte i Eurolines bussen fra København til London. Således hang han, midt i min ungdom og centrum for altings udspring, på en orange væg i Camden, omgivet af utætte vinduer, en skrøbelig seng af støbejern, og et rod af Henry Miller bøger, kassettebånd, tomme cigaretpakker og en lilla lavalampe, som en uundgåelig påmindelse om, alt det man ikke kan flygte fra. Trofast fulgte han mig

rundt på væggene af små, lurvede værelser, og hjem delt med venner eller kærester, indtil jeg i slutningen af mine 20'ere gemte ham væk. Men det blev kun for en stund, for da jeg et årti senere, begyndte at skrive om årene i London, fandt han selv vej tilbage i mit liv og ind i min historie.

Nu, 25 år efter jeg skar det foto ud af den bog, og midt i voksenalivet med børn, sidder jeg endelig overfor ham. Det er et rørende møde, jeg ikke er forberedt på. Han ligger på gulvet i midten af udstillingslokalet. Væggene, der tårner op omkring ham, er beklædt med malerier i mørke farver, men han har den plads han skal have ingenting forstyrrer ham. Der sidder et ældre ægtepar på en bænk i lokalet, da jeg træder ind af døren, men da jeg går direkte hen til ham, og sætter mig på hug for at komme i et passende niveau til vores længe ventede hilsen, er det som om de forstår, at mødet er af privat karakter. De forlader lokalet, vi er alene. Jeg ser på ham, og kan mærke tårerne presse på i øjenkrogene. Jeg iagttager ham, fra alle kanter, går rundt om ham, kommer så tæt på jeg kan. For en stund ophæves tid og rum af den fortid vi deler, men efter noget tid, kan jeg mærke virkeligheden begynde at true vores møde. Det er trods alt kun en kunststilling, det er trods alt bare en skulptur, jeg burde trods alt bare gå videre.

Men jeg kan ikke gå fra ham, så jeg bliver. Går lidt rundt.

Pludselig bringer en sort skygge, der danser udenfor min ene øjenkrog, mig tilbage til i egen krop. Er det en øjenvippe? Nej, den er for stor. Jeg dasker til den, og en sort edderkop på størrelse med en 1 krone falder ned på trægulvet under mig, og piler i sikkerhed under bænken. Ubemærket sætter jeg mig ned på bænken. Ser på ham. Han ligger så stille. Der kommer andre ind i lokalet. Jeg ved, at jeg bliver nødt til at gå videre nu, så jeg forlader ham lettere modvilligt, og ser resten af udstillingen, men der går ikke længe før jeg står og foran ham igen. Jeg kan ikke gå allerede, sådan er det bare. Jeg har lyst til at fortælle vores historie til nogen, at han har fulgt mig i mit liv, at han er en del af mig, en del af mange, en del af en bog, og ikke bare en skulptur, der ligger der og bliver passeret i forbifarten, men det virker forkert. Klokkeren har nu passeret 14, og i museumsland betyder det, at lokalet er begyndt at fyldes med mennesker, hvilket tvinger mig til afsked. Uden at vide af det, sukker jeg så højtlydt, at en ung mand ser på mig, da jeg går med hurtige og faste skridt ud af lokalet. Lyden af de sorte hæle runger efter mig i de tomme sale. Det er ikke en lyd af et publikum på et museum.

MILLIONBEVILLING TIL FORSKNING I MUSEERS FORMIDLING

Med en stor bevilling på 20 millioner fra Nordea-fonden og VELUX FONDEN samler Randers Kunstmuseum, 12 andre danske museer og fem universiteter kræfterne om at undersøge, hvordan danskerne får bedre udbytte af museernes formidling af kulturarv!

Museets gæster eksperimenterer med museets Iland til udstillingen Vilhelm Kyhn & Det danske landskab

Forskning gør os bedre til at inddrage brugerne

Omfattende midler fra det offentlige og de store danske fonde har gennem de sidste femten år givet museerne mulighed for at udvikle nye formidlingsformer, så man kan berige museumsoplevelsen og involvere nye grupper. Men vi ved stadig meget lidt om, hvordan de nye apps, spil og digitale opstillinger egentligt fungerer for brugerne.

Det råder det store nye projekt bod på ved at svare på spørgsmål som: Hvilke dilemmaer har danske museer stået i, historisk og aktuelt, i afvejning af viden og oplevelse i deres formidling? Hvem bliver egentlig inddraget med museernes nye formidlingsformer? Hvad betyder brugerinddragelse for de involverede i forhold til fx læring, fællesskab og livskvalitet? Kan digitale historier få grupper, der ellers sjældent kommer på museer, til at engagere sig i ældre kunst som en vej til at forstå sig selv og nutiden på nye måder? Hvordan kan man designe læring om videnskab for børn og unge ved at bruge tablets? Svar på sådanne spørgsmål vil gøre danske museer bedre til at involvere brugerne, så de styrker deres kulturelle udsyn, indsigt og deres sociale og demokratiske fællesskab og herigennem vores fælles livskvalitet.

Det er første gang, også internationalt, at så mange universiteter og museer samarbejder om at designe, afprøve og evaluere nye formidlingsformer på museerne og endda gør det på et velfunderet historisk grundlag. Denne baggrund gør projektets svar meget solide. Svarene bliver også brugbare, fordi både små og store museer fra hele landet deltager – der kan være stor forskel på museers ressourcer og publikums forudsætninger for at besøge museerne.

Projektet er samtidig specielt, fordi to af de store fonde, som giver meget betydelige støttebeløb til danske museer, er sammen om at finansiere det – sammen med de deltagende universiteter og museer.

Projektet bliver et stort løft til alle de mange forskellige formidlingsindsatser, som alle museer og attraktioner dagligt arbejder hårdt for. Det vil gøre institutionerne skarpere og dygtigere til at engagere endnu flere borgere i vores samfund, historie og kultur. Og på den måde vil en tur på museet blive et mere attraktivt tilvalg for flere, siger Henrik Lehmann Andersen, direktør i Nordea-fonden, som støtter gode liv.

VELUX FONDENS direktør Ane Hendriksen siger:

Vi har i mange år støttet humanvidenskabelig forskning på landets universiteter. Senest har vi udvidet dette med en museumssatsning, hvor målet er at styrke samarbejdet mellem universitetsforskere og museumsforskere og -formidlere, så humanistisk forskning kan nå ud til et bredere publikum. Dette projekt vil fungere som en stærk overbygning på museumssatsningen. Det vil udvikle ny teoretisk og praktisk viden om museernes formidling til gavn for både projekterne under museumssatsningen, den samlede museumsverden og ikke mindst den danske befolkning. Det er glædeligt, at projektet sker i et samarbejde mellem hele 13 museer og fem universiteter.

Om projektet

Projektet er landsdækkende og omfatter 13 større og mindre museer inden for kunst, kultur- og naturarv. Foruden Randers Kunstmuseum drejer det sig om: Den Blå Planet, Danmarks Borgcenter, Danmarks Rockmuseum, Den Gamle By, Experimentarium, Fjord & Bælt, Forsorgsmuseet, Limfjordsmuseet, Naturama, Skovgaardmuseet, Statens Naturhistoriske Museum, Aalborg Historiske Museum.

• Alle museer samarbejder med forskere fra landets fem universiteter i design, afprøvelse og evaluering af brugerinvolvering ved hjælp af nye formidlingsformer: Københavns Universitet, Roskilde Universitet, Syddansk Universitet, Aalborg Universitet og Aarhus Universitet

- Projektet fokuserer på at udvikle, afprøve og evaluere brugerinvolvering på de deltagende museer i et samarbejde mellem museets ansatte og forskere fra universiteterne. Herudover indeholder projektet også et historisk spor, som perspektiverer nuværende forståelser af museumsformidling
- Projektet har en samlet budget på ca. 42 millioner kroner.
- Projektet starter 1. maj 2016 og varer fire et halvt år.
- Projektleder er professor, dr.phil. Kirsten Drotner, Syddansk Universitet.

For Randers Kunstmuseum betyder det, at museet fra den 1. august 2016 kan ansætte en PhD til at forske i, hvordan man med afsæt i museets store samling af dansk kunst fra 1800 til i dag kan designe engagerende dialogiske kommunikationsformer, der fremmer kunstmuseet som social katalysator i forhold til nye publikumsgrupper i og uden for museet?

Yderligere oplysninger

Museumsdirektør Lise Jeppesen
Randers Kunstmuseum
Tel. 45 86 42 29 22

SOMMERSJØV I KULTURHUSET

Inden længe står sommerferien for døren. Tag børnene eller børnebørnene med i Kulturhuset og gå på opdagelse på Randers Bibliotek, Museum Østjylland og Randers Kunstmuseum.

Temaet for årets sommeraktiviteter er LUK OP FOR..... og på hver etage kan man lukke op for noget særligt. På kunstmuseet lukker vi op for sanserne, og går på opdagelse med både næsen og ørerne blandt museets kunstværker.

Som deltager får man udleveret et aktivitetspas, som kæder aktiviteterne sammen på hver enkelt etage. Her finder man sjove informationer og forunderlige opgaver. Afslutningsvis kan børnene vise deres ud-

fyldte aktivitetspas i en af de tre receptioner og indløse en lille præmie.

Alle er velkomne, lige fra børnehaver, SFO'er og junior klubber, til børn, der kommer alene eller sammen med mor og far og ikke mindst byens turister med børn.

Aldersgruppe: Fra 4 år og op.

Sommersjov i Kulturhuset foregår fra den 5. juli - 7. august, tirsdag til fredag 10.00-16.00 og lørdag kl. 10.00-15.00

SEND ET POSTKORT FRA RANDERS KUNSTMUSEUM

Hvilken farve har en UFO og hvordan kan en solnedgang se ud?

Randers Kunstmuseum har lanceret et nyt formidlingstiltag til børn, hvor man kan male og eksperimentere med sine egne postkort. Man kan lade sig inspirere af flere af museets store mesterværker, og her give sit eget bud på, hvordan man synes mesterværkerne også kan se ud.

Fantasiaen kan slippes løs, hvordan kan Niels Ebbesen og den yndige Madam Wulden se ud, hvis man ændrer på farverne? Rigtig mange børn har allerede benyttet sig af muligheden for at lave deres egen version af udvalgte mesterværker.

Eugène de Sala: Par, 1928. Olie på karton, 28 x 29 cm

KALENDER

16. april - 31. juli 2016

EUGÈNE DE SALA

Retrospektiv udstilling om avantgardisten og provokatøren Eugène de Sala.

Torsdag 21. april kl. 15

KURATOR FOR EN DAG

Vi stiller en væg til rådighed for en gæstekurator, der går i dialog med museumsdirektør Lise Jeppesen og med museets samling. Dagens kurator er Claus Ørsted. Gratis adgang.

Søndag den 24. april kl. 14

OFFENTLIG OMVISNING

Offentlig omvisning i museets aktuelle særudstilling *EUGÈNE DE SALA - Maler og myte*. Entré til særudstillingen.

12. maj kl. 14

KURATOR FOR EN DAG

Vi stiller en væg til rådighed for en gæstekurator, der går i dialog med museumsdirektør Lise Jeppesen og med museets samling. Dagens kuratorer er unge fra værkstedet Broen. Gratis adgang.

Onsdag den 1. juni kl. 19

EUGÈNE DE SALA - EPIGON ELLER AVANTGARDIST

Foredrag ved forfatter Ove Bjørn Petersen. Se separat omtale side 13.

Søndag den 19. juni 2016

OFFENTLIG OMVISNING

Offentlig omvisning i museets aktuelle særudstilling *EUGÈNE DE SALA - Maler og myte*. Entré til særudstillingen.

5. juli - 7. august, tirsdag til fredag 10.00-16.00 og lørdag kl. 10.00-15.00

SOMMERSJOV I KULTURHUSET

Endelig fri fra skole og masser af tid. Brug den i Kulturhuset og gå på opdagelse på Randers Bibliotek, Randers Kunstmuseum og Museum Østjylland. Kulturhuset, Randers

13. august 2016 - 8. januar 2017

THEODOR PHILIPSEN - LYSETS OG FARVENS MESTER

Randers Kunstmuseum udstiller hovedværker af en af dansk kunsts mest banebrydende kunstnere - den danske impressionist Theodor Philipsen (1840-1920).

RANDERS KUNSTMUSEUM

Stemannsgade 2, 2.
Kulturhuset
8900 Randers C
Telefon: 86 42 29 22

ÅBNINGSTIDER

Tirsdag - Søndag: Kl. 10 til 16
Onsdag: Kl. 10 til 20
Mandag: Lukket

info@randerskunstmuseum.dk
www.randerskunstmuseum.dk

